

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2013. JÚLIUS

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2013. JÚLIUS

Kismaroson az egyik úszóháznál az „Arbeit macht frei” felirat olvasható.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint a Magyar Gárda betiltása nem sérti a gyülekezési és egyesülési szabadságot.

TARTALOMJEGYZÉK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY	4
Összefogás	4
<i>Brüsszel Intézet</i>	4
A JELENTÉSRŐL	5
MÓDSZERTAN	7
ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK – 2013. JÚLIUS	12
Rongálás	13
Gyűlöletbeszéd	13
TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK	14
HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK	15
TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI	20
A HÓNAP KRÓNIKÁJA	20
KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS	21
FELHASZNÁLT IRODALOM	22
IMPRESSZUM	23

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzé teszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlölet-cselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbieket a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

2013 júliusában két antiszemita gyűlölet-cselekményt azonosítottunk. Ezek közül egy számít rongálásnak, egyet pedig a gyűlöletbeszéd kategóriájába soroltunk.

Júliusban a Tett és Védelem Alapítvány két feljelentést tett. Az egyiket egy magánszemély ellen közösség elleni izgatás és önkényuralmi jelképek használata miatt. A másikat pedig a Kuruc.info ellen holokauszttagadás miatt. Mindkét ügy folyamatban van.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló szélsőségeseknek számos országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvényszegések elleni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a neológiát és ortodoxiát képviselő Mazsihisz, a statsquo/chábád EMIH, a reform irányzatú Szim Salom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblemikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a **Tett és Védelem Alapítvány** által életre hívott **Brüsszel Intézet**, az **Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet** (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoring munka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoring munka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az Intézet létrehozta és üzemelteti az **51 00 000** számon elérhető **FORRÓDRÓT**-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A **Brüsszel Intézet** kutatási terve a havi rendszeres monitoring-jelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekmény típusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többlet-jelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ezeknél a cselekményeknél nem „csak” az áldozatok vagyona, testi épsége kerül veszélybe, hanem önbecsülése is. Ezek a tettek megkérdőjelezzik az egyén egyenlőséghez, magához a társadalomhoz való tartozásának jogát. Fontos, hogy ezeknél a bűncselekményeknél az áldozatokat valamilyen megváltozhatatlan tulajdonságuk miatt ér támadás, éppen ezért még védtelenebbnek érezhetik magukat. Az áldozatok sokszor attól félnek, hogy újra atrocitások áldozataivá válnak. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése könnyen az áldozatok másodlagos viktimizációjához vezethet. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Különösen igaz ez olyan csoportok esetében, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéleteknek. Nem kell bizonygatni, hogy a zsidóság ezek közé a csoportok közé tartozik. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. Egyrészt az elkövetőket vagy akár másokat is hasonló büntettek elkövetésére sarkallhat. Másrészt jelentősen csökkentheti a társadalmi kohéziós erejét. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

¹ Ezek részletes definícióját lásd a **Módszertan** részben.

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlölet-cselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, amint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sok esetben nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Az áldozatok közül sokan nem rendelkeznek azzal a jogismerettel, ami garantálja a védelmüket. Az áldozatok érezhetnek szégyent is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlölet motivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlöletmotiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, elláthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34–36)

²Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

MÓDSZERTAN

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja³ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁴
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető-törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntettét. Az újonnan elfogadott Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. paragrafusa foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntette akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas kihívóan közösség-ellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlölet-beszédet jelent, és a tényállás megállapításának feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁵ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. paragrafusa a nemzeti-szocialista rendszer bűnei tagadásának büntettéről szól. A 335. paragrafus pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételét tiltja.

³ A gyűlölet bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁴ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁵ A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

A gyűlölet incidensek meghatározásának módjairól trendjeiről májusi jelentésünkben részletesen írtunk. Ezen kívül ott ismertettük a nemzetközi szakirodalom ezzel kapcsolatos megállapításait. Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlölet-incidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlölet-cselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a büntetőtörvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a büntetőtörvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlölet-incidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített⁶, indikátorok vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonnégy órás telefonos Forró Drótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a kinyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozására. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható TV- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is.

⁶ Ezeket a **Módszertan** részben mutatjuk be.

A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

A monitorozott gyűlölet-cselekmények közül vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyanok is, amelyeket rögzítünk, azonban a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁷

Gyűlölet-események, amelyek beleszámítanak a statisztikába

- csak Magyarországon történt gyűlölet-események; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társult további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek

Gyűlölet-események, amelyek nem számítanak bele a statisztikába

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlölet-cselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába (például: nem Magyarországon történtek)
- gyűlölet kifejezések, amelyek honlapokon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz

⁷ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük azokat az indikátorokat, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen milyen– akár büntetőjogi – következményei.

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategória-rendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik kategorizálásakor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* ajánlása alapján hétféle cselekménytípust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés: halált okozó személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - o személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - o fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - o tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghalhatnak
 - o bombák és levélbombák
 - o emberrablás
- Támadás
 - o személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - o az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - o emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett
- Rongálás
 - o tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - o tulajdon meggyalázása
 - o gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet

-
- Fenyegetés
 - o egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - o „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
 - o zaklatás
 - o rágalmazás
 - Gyűlöletbeszéd
 - o nyilvános gyűlöletbeszéd
 - o virtuális gyűlölet
 - o sértő magatartás
 - o egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - o irodalom és zene
 - Diszkriminációs esetek

Fontosnak tartjuk a gyűlölet-cselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.⁸ Az idősoros adatok elemzésekor pedig mindenképpen gondot fordítunk majd az események dinamikájának bemutatására.

⁸ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLET- CSELEKMÉNYEK – 2013. JÚLIUS

A Tett és Védelem Alapítvány monitoring tevékenysége során 2013 júniusában tizenegy anti-szemita gyűlölet-cselekményt azonosított. Ezek közül kettő számít támadásnak, a további kilenc esetet pedig a gyűlöletbeszéd kategóriájába soroltunk. A gyűlölet-bűncselekményeket típusok szerint, azon belül pedig időrendi sorrendben mutatjuk be. Az egyes csoportba tartozó eseteket más szempontok szerint is jellemezzük.

1. táblázat: Gyűlölet-cselekmények legfontosabb jellemzői, 2013. július (esetszámok)

ELKÖVETÉS HELYSZÍNE	
Főváros	0
Megyeszékhely	0
Egyéb város	1
Község	1
N/A	0
Nincsen konkrét helyszín	0
ELKÖVETÉS SZERVEZETTSÉGE	
Spontán	2
Szervezett	0
N/A	0
CSELEKMÉNY BÜNTETŐJOGI TÍPUSA	
Közösség elleni uszítás	1
Közösség tagja elleni erőszak	1
Holokauszt-tagadás	0
Önkényuralmi jelképek használata	0
N/A	0
CSELEKMÉNY-TÍPUS	
Támadás	1
Gyűlöletbeszéd	1
N/A	0

RONGÁLÁS

A cselekmények közül egyet soroltunk ebbe a kategóriába: az eset egy Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kisvárosban történt.

Elhordták az emődi zsidó temető sírköveit

Emőd, Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Bejelentés érkezett a Tett és Védelem Alapítványhoz, miszerint az emődi zsidó temető sírköveit az utolsó darabig ellopták. A Tett és Védelem Alapítvány keresi a jogi fellépés lehetőségeit.

GYŰLÖLETBESZÉD

A júliusban elkövetett gyűlölet-cselekmények közül egy esetében beszélhetünk gyűlöletbeszédről.

Arbeít macht frei felirat és birodalmi zászló Kismaroson

Kismaros, Pest megye

Forrás: Népszava

A Népszava július 31-i számában számolt be róla, hogy Kismaroson a strandnál az egyik úszóháznál német birodalmi zászló lobog, valamint az épületbe vezető palló felett az „Arbeit macht frei” felirat olvasható. Az újságíró a Tett és Védelem Alapítványt kereste meg először, hogy közösen tegyenek lépéseket.

Kismaroson az egyik úszóháznál az „Arbeit macht frei” felirat olvasható.

TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoring tevékenysége során 2013 júliusában két olyan antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amelyek nem képezik részét a statisztikának, mivel egyik sem Magyarország területén történt.

Ausztriában magyar zsidókat inzultáltak

Graz, Ausztria

Forrás: 444.hu

Egy zsidó származású magyar nőt és barátját egy héber tetoválás miatt zaklatták Ausztriában antiszemita fiatalok. Hangosan Heil Hitler kiáltásokat hallattak, összetörték sátrukat és egyikük telefonját is. Mikor a sértettek panaszt akartak tenni, a támadók követték és fenyegették őket. Miután hazautaztak a fesztiválról, a fesztivál főszervezője levélben kért elnézést tőlük.

Antiszemita könyvek Szlovákiában egy FIDESZ által támogatott magyar szabadegyetemen

Martos, Szlovákia

Forrás: Harry's place, 168 óra online

Július 18-21. között került sor a szlovákiai Martoson az I. Martosi Szabadegyetemre, ahol Magyarországot Kövér László, az Országgyűlés elnöke képviselte. A háromnapos eseményt az Magyar Közösség Pártja (MKP) szervezte, amihez jelentős anyagi segítséget kapott többek között a Fidesztől és a magyar kormánytól is. A támogatók között ott volt több Fideszhez köthető alapítvány, a Fidelitas és a Fiatal Kereszténydemokraták Szövetsége is. Az eseményről július 27-én számolt be a Harry's place. A hírt később a 168 óra online is átvette. A portálon közzétett kép tanúsága szerint az eseményen árult könyvek között több, egyértelműen antiszemita tartalmú könyv is megtalálható volt, többek között a hírhedt Cion bölcseinek jegyzőkönyvei. Az előzményhez tartozik, hogy az esemény főszervezője Gubik László, az MKP ifjúsági szervezetének vezetője már korábban szoros együttműködést alakított ki a Jobbikkal.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Orbán: „az antiszemita csoportosulások támadásának középpontjában én állok”

Budapest

Forrás: MTI

Orbán Viktor miniszterelnök július 2-án a Tavares-jelentés Európai parlamenti vitájában a zsidó felekezetet érintő felvetésekre is válaszolt. A jelentésben megfogalmazódott: erősödik a zsidó és cigány közösségekkel szembeni intolerancia és gyűlöletbeszéd. Erre reagálva többek között azt mondta, hogy „a radikális, antiszemita csoportosulások támadásának középpontjában én állok mint a zsidóközösség védelmezője. Ezért első helyen (...) minden antiszemita fórumon engem támadnak”.

Elnapolták Csatóry László tárgyalását

Budapest, Kassa

Forrás: MTI

A Fővárosi Törvényszék július 8-án felfüggesztette a háborús bűntettel vádolt Csatóry László ellen folyó eljárást. A bíróság azzal indokolta a döntést, hogy a vádiratban szereplő cselekményért Csatóry Lászlót egyszer már elítélték.

Július 11-én a kassai kerületi bíróság határozatlan időre elnapolta azt a nyilvános ülést, amelyen arról kellett volna döntenie, hogy milyen módon töltsen le életfogytig tartó szabadságvesztését Csatóry László. Az ülést azért napolták el, mert Csatóry László nem jelent meg a tárgyaláson, és a bíróság csütörtökig nem kapott értesülést arról, hogy átvette-e a nyilvános ülésre szóló idézést.

A Csatóry-üggyel kapcsolatos előzményekről júniusi jelentésünkben részletesen beszámoltunk.

Nem jogsértő a Magyar Gárda feloszlata

Strasbourg, Franciaország

Forrás: MTI

A strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága július 9-i ítéletében kimondta, hogy a Magyar Gárda 2009-es betiltása nem sérti a gyülekezési és egyesülési szabadságot. A törvényszék szerint a Magyar Gárda Mozgalom megmozdulásai alkalmasak voltak a félelemkeltésre és a betiltás volt az egyetlen mód arra, hogy a hatóságok megszüntessék a mozgalom által másokra jelentett fenyegetést.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint a Magyar Gárda betiltása nem sérti a gyülekezési és egyesülési szabadságot.

A Jobbik szerint a strasbourgi bíróság ítélete felháborító és „a valósággal és a társadalom elsőprő többségének véleményével köszönő viszonyban sincs”.

Elutasította az ügyészség a Gaudi-Nagy Tamás elleni feljelentést

Budapest

Forrás: MTI

Bűncselekmény hiányában elutasította a Központi Nyomozó Főügyészség Gaudi-Nagy Tamás jobbikos parlamenti képviselő ellen a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt tett feljelentést. A képviselő ellen mind az MSZP, mind a Demokratikus Koalíció feljelentést tett az auschwitz emlékhellyel összefüggő, május 23-i parlamenti kijelentése miatt, ahogyan arról májusi jelentésünkben beszámoltunk. Az MSZP szerint ezzel a döntéssel „a legfőbb ügyész nemcsak eltűri a holokauszttagadást, hanem folytatja az Orbán-kormány tagjaira is jellemző kettős beszédet”. Steiner Pál szerint a feljelentéseket elutasító határozatot az ügyészség „a nyilvánosság teljes megkerülésével hozta meg” és ezért felszólította Polt Péter legfőbb ügyészt, hogy részletesen számoljon be az elvégzett nyomozati cselekményekről, illetve a döntés indoklásáról. Vadai Ágnes, a DK képviselője szerint a jobbikos politikus kódoltan, de félreérthetetlenül fogalmazott, és kijelentései alapján a zsidóság nem a magyar nemzet része, nem egy tudatos merényletet hajtottak végre ellenük a magyar hatóságok a kiirtásukat célozva meg, és az áldozatokat valamely szerencsétlenség érte, amikor elszállításuk közben vagy azt követően életüket veszítették. Vadai úgy fogalmazott, hogy ha ez nem meríti ki a holokauszt jelentéktelen színben való feltüntetését, az egyedül a legfőbb ügyészt, illetve a miniszterelnököt minősíti.

Maximum időre felfüggesztett büntetés a zsidó temető rongálójának

Kaposvár, Somogy megye

Forrás: Kapospont

Július 11-én ítéletet hirdetett a Kaposvári Járásbíróság annak a 23, illetve 24 éves férfinak az ügyében, akik 59 sírt döntöttek le a kaposvári izraelita temetőben, ezzel 5,26 millió forint kárt okozva. A két fiatal korábban nemzetiszocialistának vallotta magát, ám állításuk szerint később szakítottak ezekkel az eszmékkel. A rongálást ittasan követték el. Egyikük később jóvátételként részt vett a temető gondozásában, ő másfél évet kapott 4 évre felfüggesztve, míg társa, aki próbaidőn volt a bűncselekmény elkövetésekor, 2 évet kapott 5 évre felfüggesztve. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett. holokauszt jelentéktelen színben való feltüntetését, az egyedül a legfőbb ügyészt, illetve a miniszterelnököt minősíti.

Az izraeli nagykövet szerint a kormány harcol az antiszemitizmus ellen

Budapest

Forrás: MTI

Ilan Mor nagykövet július 12-én a Kossuth Rádió 180 perc című adásában úgy nyilatkozott, hogy nem lehet általánosítani, és azt mondani, hogy Magyarország antiszemita ország, de azt se, hogy nincs antiszemitizmus. Szerinte Izraelben is tudják, hogy a magyar kormány küzd az antiszemitizmus ellen. Úgy vélte, hogy harcolni kell az antiszemitizmus ellen az oktatásban, valamint az ország vezetőinek és politikusainak a nyilatkozatain keresztül.

Ilan Mor, Izrael Állam magyarországi nagykövete

Az Európai Parlament által július 3-án elfogadott Tavares-jelentés szerint, bár ez nem csak magyarországi probléma, de hazánkban erősödni látszik a roma és zsidó közösségekkel szembeni intolerancia és gyűlöletbeszéd.

Törölték a Kuruc.infót a Facebookról

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Tett és Védelem Alapítvány kezdeményezésére július 17-én törölték a szélsőségesen rasszista és gyűlölködő Kuruc.info hírportál 72 ezer követővel rendelkező Facebook-oldalát. Bár a szélsőjobboldali híroldal üzemeltetői Kurucinfo.Hivatalos név alatt újra-índították az oldalt, azt azonban július 19-én ismét törölték. A Tett és Védelem Alapítvány a Rágalmazásellenes Ligával (ADL) szövetkezve harcot hirdetett az internetes gyűlöletkeltés ellen, ennek eredményeképpen távolították el a Kuruc.infót a közösségi oldalról. A Tett és Védelem Alapítvány által készített beadványban – melyet közösen nyújtottak be a közösségi portálhoz – felhívták a figyelmet az egyértelműen uszító és gyűlöletkeltő bejegyzésekre és az oldal által deklarált szellemiségére, mely összeegyeztethetetlen a Facebook meghirdetett szellemiségével.

Kitiltották az árpádsávos zászlót a győri stadionból

Győr, Győr-Moson-Sopron megye

Forrás: Nemzeti Sport, MNO

A Győri ETO FC és a Maccabi izraeli sportklub szakemberei közösen kialakított preventív jellegű biztonsági intézkedéscsomagot állítottak össze a két csapat július 17-i győri mérkőzésének idejére. A mérkőzésre a szurkolók nem vihettek be Árpád-sávos vagy Nagy Magyarországot ábrázoló zászlókat, mindkét szektorba csak nemzeti és klublobogókkal érkezhettek a szurkolók.

Az ETO közleményéből kiderült, hogy már a jegyvásárlás folyamatában megpróbálták kiszűrni az ismert rasszista szurkolókat, szurkolói csoportokat. Ezen kívül a mérkőzés folyamán a kötelezően előírtakon felül extra személyzet foglalkozott kizárólag azzal, hogy a nem kívánatos szurkolói megnyilvánulásokat kiszűrje, akik „SAY NO TO RACISM” feliratú pólóban végezték munkájukat. Az intézkedésre azért volt szükség, hogy ne ismétlődhessenek meg a tavalyi Magyarország–Izrael nemzetközi felkészülési mérkőzés alatt tapasztalt incidensek. Az intézkedések közzététele után a Jobbik azonnal tiltakozott a jelképek kitiltása ellen és azt „magyarellenes intézkedésnek” minősítette.

Garázdasággal gyanúsítják Lenhardt Balázst

Budapest

Forrás: MNO

A Tett és Védelem Alapítvány feljelentése alapján július 22-én a Központi Nyomozó Főügyészség nyilvános rendezvényen elkövetett csoportos garázdasággal vádolta meg a Lenhardt Balázs volt jobbikos, jelenleg független országgyűlési képviselőt, aki tavaly decemberben két társával felgyújtott egy izraeli zászlót. A főügyészség szóvivője szerint azért értékelték garázdasággá az ügyet, mert a nagy sajtónyilvánosság miatt alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást, riadalmat keltsen. Lenhardt Balázs elismerte ugyan a zászlóégetést, de úgy vélte, ez belefér a véleménynyilvánítás szabadságába. Mentelmi jogát, ahogyan arról júniusi jelentésünkben is beszámoltunk, június 17-én függesztették fel.

A kormány megállapodást kötött a Tett és Védelem Alapítvánnyal

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Július 23-án Bodnár Dániel, az alapítvány kuratóriumi elnöke bejelentette, hogy megállapodást írtak alá Lázár János miniszterelnökségi államtitkárral arról, hogy a kormány által korábban vállalt kötelezettséget, miszerint figyelni fogja az antiszemita jelenségeket, a szerződés értelmében az alapítvány fogja ellátni. A jelenlegi megállapodás értelmében az alapítvány 42,5 millió forint állami támogatást kap, ami kiterjed a rendszeres monitoringra, országos kutatások indítására és jogsegélyszolgálatra is. A TEV teljes programjának tervezett költsége meghaladja a 120 millió forintot, a hiányzó összeget magánadományokból és a résztvevő szervezetek támogatásából kívánják pótolni.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI

Feljelentés ismeretlen tettes ellen holokausztagadás, közösség elleni uszítás és önkényuralmi jellek használata miatt

Budapest

Forrás: NOL

A Tett és Védelem Alapítvány július 5-én feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a nemzeti szocialista rendszer bűneinek tagadása, közösség elleni uszítás és önkényuralmi jellek használata miatt. A Facebook felhasználó a kuruc.info szélsőjobboldali hírportál Keressük a 97 éves Csatáry bácsit zaklató zsidókat (nyomravezetői díjjal) – hét anti-magyart már beazonosítottunk című cikkéhez szólta hozzá még 2012 júliusában. A felhasználó holokausztagadó hozzászólása egyben megvalósította a közösség elleni uszítás tényállását is. Ezen kívül Facebook oldalán olyan montázst osztott meg, amelyen nyilaskereszt is látható volt. Az Alapítvány indítványozta a lap hozzáférhetetlenné tételét.

Feljelentés a www.kuruc.info hírportál ellen holokausztagadás miatt

Budapest

Forrás: NOL

A Tett és Védelem Alapítvány július 23-án feljelentést tett a www.kuruc.info domain-név alatt üzemelő szélsőjobboldali hírportál ellen. A honlapon július 19-én megjelent Elbocsátó levelek, fizetési kimutatások, precíz adatkezelés – „unortodox” dokumentumok Auschwitzból című írás kimeríti a nemzeti szocialista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása bűncselekmény törvényi tényállását. A cikkhez számos holokauszt-tagadó hozzászólás is érkezett. Az Alapítvány indítványozta a honlap hozzáférhetetlenné tételét.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A Kategória rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Ssz.	Dátum	Esemény	Kategória
1	július 2.	Orbán: “az antiszemita csoportosulások támadásának középpontjában én állok”	hivatalos és civil reakciók
2	július 5.	Tett és Védelem Alapítvány feljelentése ismertetlen tettes ellen holokausztagadás, közösség elleni uszítás és önkényuralmi jelkép használata miatt	Tett és Védelem Alapítvány ügyei
3	július 5.	Ausztriában magyar zsidókat inzultáltak	gyűlöletcselekmény (statisztikán kívül)
4	július 8. és 11.	Elnapolták Csatáry László tárgyalását	hivatalos és civil reakciók
5	július 9.	Nem jogsértő a Magyar Gárda felosztatás	hivatalos és civil reakciók
6	július 10.	Az ügyészség elutasította a Gaudi-Nagy elleni feljelentést	hivatalos és civil reakciók
7	július 11.	Felfüggesztett börtön a zsidó temető megrongálójának	hivatalos és civil reakciók
8	július 17.	a zéró tolerancia elvét követi az antiszemitizmus minden	hivatalos és civil reakciók
9	július 17.	Törölték a kuruc.infót facebook-ról	hivatalos és civil reakciók
10	július 17.	Kitiltották a szélsőjobbos jelképeket a Győr - Makkabi meccsen	hivatalos és civil reakciók
11	július 18–21.	Antiszemita könyvek Szlovákiában egy FIDESZ által támogatott magyar szabadegyetemen	gyűlöletcselekmény (statisztikán kívül)
12	július 22.	Vádemelés Lenhardt Balázs ellen	hivatalos és civil reakciók
13	július 23.	Tett és Védelem Alapítvány feljelentése a www.kuruc.info hírportál ellen	Tett és Védelem Alapítvány ügyei
14	július 23.	Megállapodott a kormány a TEV-vel	hivatalos és civil reakciók
15	-	Elhordták az emódi zsidó temető sírköveit	gyűlöletcselekmény: rongálás
16	-	Arbeit macht frei felirat és birodalmi zászló Kismaroson	gyűlöletcselekmény: gyűlöletbeszéd

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus érte, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

BEJELENTÉSEKET AZ ALÁBBI LEHETŐSÉGEK BÁRMELYIKÉN
FOGAD AZ ALAPÍTVÁNY:

FORRÓDRÓT

(+36 1) **51 00 000**

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és facebook oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtsük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

ADOMÁNYÁT AZ ALÁBBI BANKSZÁMLASZÁMON JUTTATHATJA
EL AZ ALAPÍTVÁNYHOZ:

13597539-12302010-00057157

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY ELÉRHETŐSÉGEI:

Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.

Tel: +36 1 267 57 54

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 *Audit of Anti-Semitic Incidents*.

CEJI, 2012. *Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához.* Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. *Hate Crime. Impact, Causes and Responses*. London: Sage Publications.

Community Security Trust (CST). 2013. *Antisemitic Incidents Report 2012*.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hate crimes In *Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict*. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. *Hate Crime Laws. A Practical Guide*. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. *Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region*. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. *In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes*. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. *Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány*. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szalai Kálmán ügyvezető igazgató

Szerző: Dr. Barna Ildikó szociológus, *az ELTE TÁTK Társadalomkutatások Módszertana tanszék adjunktusa,*

Szerkesztők: Palotai Borbála szociológus
Dr. Fekete István László ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány jogi képviselője*
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány és a Brüsszel Intézet jogi képviselője*
Csillik Dávid kutató, *a Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoportjának vezetője*
Gulyás Luca kommunikációs tanácsadó
Tóth Gábor elemző
Dr. Szegő Krisztina jogász
Lajkó Benjamin médiaelemző
Bethlenfalvy Bálint, szakfordító

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus, *a Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke*
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

Tördelés: Hingyi Boglárka grafikus

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr Kovács András szociológusnak, a CEU tanáranak a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2013. Budapest

BRÜSSZEL INTÉZET

Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.
Tel: +36 1 267 57 54
<http://www.brusszelintezet.hu>
info@brusszelintezet.hu